

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Безпека праці та життєдіяльності»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітня програма Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу»

Рік навчання   1 , семестр   2

Форма навчання _____ (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС   4

Мова викладання   українська

Лектори курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

  доц. к.с.г.н. _____ Піскунова Лариса Едуардівна _____

  доц.к.б.н. _____ Білько Тамара Олександрівна _____

  +380675845063 _____ Піскунова Л.Е _____

  +380503514376 _____ Білько Т.О. _____

  piskunova2712@ukr.net ; bilko@nudip.edu.ua _____

  <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455> _____

  <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=791> _____

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Безпека праці і життєдіяльності» складається з двох основних частин «Безпека праці» та «Безпека життєдіяльності», які охоплюють теорію і практику захисту людини від небезпечних і шкідливих факторів у всіх сферах людської діяльності, збереження безпеки і здоров'я в середовищі існування. *Безпека праці* - правові норми трудового законодавства, виробнича санітарія та гігієна праці, електробезпека. *Безпека життєдіяльності* забезпечує загальну грамотність в галузі безпеки: ідентифікація (розпізнавання) небезпек, профілактику ідентифікованих небезпек відповідно до згаданої концепції залишкового ризику та дії в умовах надзвичайних ситуацій, надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасних випадків. Розв'язання зазначених завдань у системі підготовки майбутніх фахівців спрямовано на формування активної позиції з питань забезпечення безпеки та відповідальності за особисту і колективну безпеку в швидкозмінних умовах сучасного суспільства.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності на основі обліково-правового забезпечення, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Програмні результати навчання

- ПРН 19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.
- ПРН 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя світоглядно.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 (Безпека життєдіяльності)				
Л.1. Категорійно-понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек. П.1 Тема. Кількісна і якісна оцінка небезпеки. <i>Практичне заняття №.1.</i> Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2/2	<u>Знати</u> основні поняття та терміни дисципліни. <u>Вміти</u> ідентифікувати небезпеки. <u>Розрізняти</u> НС і обсяги заподіяних або очікуваних збитків. <u>Оцінювати</u> рівні небезпек за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей.	1. Визначення видів, рівнів, категорій ризику різних життєвих ситуацій (частина 1). 2. Проведення статистичної оцінки небезпечних і шкідливих чинників для життя людини (частина 2). 3.Виконання практичної роботи №1 в Ельорні	5
Тема 1. Теоретичні основи безпеки праці і життєдіяльності. Законодавча та нормативна база України з безпеки праці.	2/2	<u>Знати</u> основні законодавчі акти України з безпеки праці та життєдіяльності. <u>Вміти</u> розробляти програми проведення інструктажів з ОП та заповнювати «Журнали реєстрації інструктажів з ОП».	Виконати практичну роботу №1. Здача практичної роботи: згідно варіанту вибрати вид інструктажу з охорони праці, який необхідно провести, і заповнити відповідний журнал інструктажів з охорони праці. Написати есе з кожної теми самостійної роботи та надіслати їх до ЕНК.	До 5 балів за виконану практичну роботу
Л.2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. П.2. Тема Природні небезпеки <i>Практичне заняття №.2</i> Визначення рівня метеочутливості людини П.3. Тема. Біологічні небезпеки <i>Практичне заняття №3</i> Інфекційні захворювання.	2/4	<u>Класифікувати</u> пожежі у природних екосистемах, біологічні небезпеки. <u>Розрізняти</u> патогенні мікроорганізми, пандемії, епідемії, масові отруєння людей.	1. Визначити рівень патогенності погоди, оцінити комплексний вплив погодно-метеорологічних факторів на організм людини. 2. Вивчити основні інфекційні захворювання та правила поведінки населення при проведенні ізоляційно-обмежувальних заходів. 3. Виконання практичних робіт №2 та № 3 <i>в Ельорні</i>	15

Тема 2. Основні положення законодавства про працю, що регламентують трудові відносини. Організація служби охорони праці. Відповідальність за порушення законодавства	2/2	<u>Знати</u> основні положення КЗпП; права та обов'язки роботодавця та працівників передбачені КЗпП.	Виконати заданном практичної роботи та надіслати до ЕНК.	До 5 балів за виконан у практичну роботу
Л.3. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система. П.4. Тема. Типові моделі психофізіологічних реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій <i>Практичне заняття №4.</i> Визначення основних психофізіологічних властивостей людини та їх вплив на безпеку	4/2	<u>Знати</u> основні властивості організму та єдність систем та цілісність організму людини.. <u>Розрізняти</u> та <u>аналізувати</u> різні види імунітету. Виділяти основні характеристики адаптаційних процесів.	1.Оцінити окремі елементи психофізіологічної надійності людини за допомогою наведених нижче тестів 2.Виконання практичної роботи №4 та самостійної роботи №1 <i>в Ельорні</i> 3. Проходження ТЕСТУ №1 до Модуля 1	5 15 60
Тема 3 Виробничий травматизм та методи аналізу виробничого травматизму і професійних захворювань. Основи державного страхування від нещасних випадків та професійних захворювань.	0.5/0.5	<u>Знати</u> яким чином здійснюється соціальний захист потерпілих на виробництві; методи аналізу виробничого травматизму. <u>Вміти</u> розрахувати показники частоти, важкості травматизму та трудових втрат.	Виконати завдання практичної роботи, розв'язання ситуаційної задачі згідно варіанту та надіслати до ЕНК.	До 5 балів за виконан у практичну роботу
Всього за модуль 1				100
Модуль 2 Основи виробничої санітарії та гігієни праці				
Л.5.Техногенні небезпеки та їхні наслідки. П.5.Тема. Пожежна безпека. <i>Практичне заняття №5.</i> Аналіз небезпеки під час роботи зі шкідливими та вибухопожежонебезпе	4/4	<u>Знати</u> техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. <u>Розрізняти</u> класифікацію, номенклатуру і одиниці виміру вражаючих	1. Вивчити систему забезпечення протипожежного захисту. 2.Знайти час, за який при температурі 25°C у лабораторії об'ємом V, де витік бензол і утворив пляму площею S, буде досягнено	10

чними речовинами. П.6. Тема. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. <i>Лабораторне заняття №4</i> Шумове забруднення атмосфери в містах та коефіцієнт його соціальної небезпеки		факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.	ГДК, ССК і НМП при випаровування <i>U</i> . 3.Визначити очікуваний рівень шуму та коефіцієнт соціальної безпеки 4.Виконання практичних робіт №5,6 <i>в Ельорні</i>	10
Тема 5 Основи фізіології,виробничої санітарії та гігієни праці. Умови праці. Гігієнічна класифікація умов праці.	2/2	<u>Знати</u> гігієнічну класифікацію умов праці. <u>Вміти</u> контролювати фізичні чинники у виробничих приміщеннях. <u>Аналізувати</u> причини виникнення.	Здача практичної роботи: розв'язання ситуаційної задачі згідно варіанту Написання тестів. Виконати завдання практичної роботи та надіслати до ЕНК.	До 5 балів за виконан у практичну роботу
Л.6. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. П.7 Тема . Хімічна безпека <i>Практичне заняття №7.</i> Екологічна оцінка ризику. Визначити екологічну оцінку ризику застосування пестицидів у різних кліматичних зонах України.	2/2	<u>Знати</u> визначення наявних проблем з безпеки і захисту ОГ у НС, рівня їхнього ризику. <u>Розуміти</u> галузеві вимоги і норми щодо забезпечення сталого функціонування ОГ та контролю за станом його основних фондів.	1.Визначити ризик застосування пестицидів, що використовуються при вирощуванні сільськогосподарських культур за допомогою агроекотоксико-логічного індексу (АЕТІ). 2.Виконання практичної роботи №7 <i>в Ельорні</i>	10
Тема 6 Небезпеки. Керування ризиками. Ризик – як оцінка небезпеки. Хімічні, біологічні та психофізіологічні виробничі чинники. Нормування та визначення вмісту шкідливих речовин в робочій зоні. Захист від шкідливої дії речовин.	4/4	<u>Знати</u> нормування та методи визначення вмісту шкідливих речовин в робочій зоні. <u>Розуміти</u> вплив важкості, напруженості праці. <u>Використовувати</u> знання виробничі чинники	Здача практичної роботи: для вказаної професії згідно варіанту підібрати необхідні засоби індивідуального захисту для забезпечення нормативних умов праці на робочих місцях. Виконати завдання практичної роботи та надіслати до ЕНК.	До 5 балів за виконан у практичну роботу
Л.7. Соціально-політичні небезпеки,	1/1	<u>Знати</u> соціальні фактори, що	1.Ознайомитись з основними процесами	

їхні види та характеристики. Поведінкові реакції населення у НС. П.8. Тема. Соціальне середовище проживання людини <i>Практичне заняття №8.</i> Соціальне середовище. Визначення рівня стресостійкості, та типів поведінки особистості у конфліктній ситуації,		впливають на життя людини. <u>Вміти</u> надавати психологічну та медичну реабілітацію постраждалого населення.	виникнення в організмі стресу та визначити рівень стресостійкості. 2. Провести тестування, визначити типову форму поведінки індивідуума в конфліктній ситуації. 3. Підготувати форму звіту у вигляді висновків.	10
Тема 7 Основи пожежної безпеки	0,5/1.0	<u>Вміти</u> користуватись найпоширенішими типами вогнегасників; визначити тип та необхідну кількість первинних засобів пожежогасіння. <u>Застосовувати</u> первинні засоби пожежогасіння в разі потреби.	Здача практичної роботи: розв'язання ситуаційної задачі згідно варіанту Написання тестів. Виконати завдання практичної роботи та надіслати до ЕНК.	До 5 балів за виконану практичну роботу
Л.8. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	2	<u>Знати</u> правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС. <u>Вміти</u> регулювати процеси управління безпекою.	Виконання практичної роботи №8 та самостійної роботи №2 в Ельорні 5.Проходження ТЕСТУ №2 до Модуля 2	10 50
Тема 8. Основи електробезпеки	0,5/-	<u>Знати</u> чинники, що впливають на ступінь ураження людини електричним струмом. <u>Вміти</u> класифікувати приміщення за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.	Виконання самостійної роботи в ЕНК.	До 5 балів за виконану практичну роботу
Всього за модуль 2		100		

Всього за 1 семестр:30/30	70
Навчальна робота за семестр $(M_1+M_2)/2*0,7$	70 (≥ 42)
ЕКЗАМЕН	30
Всього за курс	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації, звіти, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету та лектором) Запізнення на лекції та практичні заборонені, як студентам, так і лектору

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Піскунова Л.Е. Бондарь В.І., Зубок Т.О. Безпека праці та життєдіяльності: Підручник. Київ, 2022. 396 с.
2. Піскунова Л.Е. Робочий зошит для практичного вивчення дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2022. 110 с.
3. Піскунова Л.Е. Методичні рекомендації для вивчення та проведення практичних робіт з дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2024. 101 с.
4. L. Piskunova, T. Zubok, I. Pryimachenko Training manual for the discipline "Safety of work and Life" for students majoring in 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies" «КОМПРИНТ», 2023. 237 p
5. Запорожець О.І. Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І.С. Основи охорони праці: Підручник. Київ, 2019. 264 с.
6. Березуцький В.В. та ін. Основи охорони праці. Підручник. Чернівці: Факт, 2020. 480 с.
7. Войнолович О.В. Працезахоронні засади у схемах, таблицях і графіках: навч. Посібник. Київ: Основа, 2020. 144с.
8. Кудрявицька А.М. Білько Т.О. Основи охорони праці: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2017. 232 с.
9. Безпека життєдіяльності: Журнали за 2017-2024 роки.